

VEDTAGNE TEKSTER

P9_TA(2021)0006

Europæisk arrestordre og procedurer for overgivelse mellem medlemsstaterne

Europa-Parlamentets beslutning af 20. januar 2021 om gennemførelsen af den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (2019/2207(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til artikel 2, 3, 6 og 7 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og artikel 82 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),
- der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (chartret), særlig artikel 4, 47, 48 og 52,
- der henviser til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis vedrørende gensidig anerkendelse, grundlæggende rettigheder og forpligtelser i henhold til artikel 2 i den europæiske menneskerettighedskonvention (EMRK) om retten til livet¹,
- der henviser til Rådets rammeafgørelse (2002/584/RIA) af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne² (rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre),
- der henviser til Rådets rammeafgørelse 2008/947/RIA af 27. november 2008 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme og afgørelser om prøvetid med tilsyn med henblik på tilsyn med tilsynsforanstaltninger og alternative sanktioner³,
- der henviser til Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26. februar 2009 om ændring af rammeafgørelse 2002/584/RIA, rammeafgørelse 2005/214/RIA, rammeafgørelse 2006/783/RIA, rammeafgørelse 2008/909/RIA og rammeafgørelse 2008/947/RIA samt styrkelse af personers proceduremæssige rettigheder og fremme af anvendelsen af princippet om gensidig anerkendelse i forbindelse med afgørelser afsagt, uden at den

Se Menneskerettighedsdomstolens dom af 9. juli 2019 i sagen Romeo Castaño mod Belgien om en overtrædelse af et proceduremæssigt aspekt af artikel 2 i EMRK (effektiv efterforskning).

² EFT L 190 af 18.7.2002, s. 1.

³ EUT L 337 af 16.12.2008, s. 102.

- pågældende selv var til stede under retssagen¹,
- der henviser til Rådets rammeafgørelse 2009/829/RIA af 23. oktober 2009 om anvendelse mellem Den Europæiske Unions medlemsstater af princippet om gensidig anerkendelse på afgørelser om tilsynsforanstaltninger som et alternativ til varetægtsfængsling²,
 - der henviser til Kommissionens rapporter om gennemførelsen af den europæiske arrestordre og procedurene for overgivelse mellem medlemsstaterne (COM(2005)0063 og SEC(2005)0267, COM(2006)0008 og SEC(2006)0079, COM(2007)0407 og SEC(2007)0979 og COM(2011)0175 og SEC(2011)0430),
 - der henviser til den reviderede udgave af håndbogen om udstedelse og fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre,
 - der henviser til sine beslutninger af 15. december 2011 om forholdene under frihedsberøvelse i EU³, af 27. februar 2014 med henstillinger til Kommissionen om revision af den europæiske arrestordre⁴ og af 5. oktober 2017 om fængselssystemer og -forhold⁵,
 - der henviser til sin holdning, der blev vedtaget ved førstebehandlingen den 17. april 2019 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af programmet for retlige anliggender⁶,
 - der henviser til Rådets køreplan fra 2009 med henblik på at styrke mistænkte eller tiltalte proceduremæssige rettigheder i straffesager⁷,
 - der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/64/EU af 20. oktober 2010 om retten til tolke- og oversætterbistand i straffesager⁸,
 - der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/13/EU af 22. maj 2012 om ret til information under straffesager⁹,
 - der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/48/EU af 22. oktober 2013 om ret til adgang til advokatbistand i straffesager og i sager angående europæiske arrestordre og om ret til at få en tredjemand underrettet ved frihedsberøvelse og til at kommunikere med tredjemand og med konsulære myndigheder under frihedsberøvelsen¹⁰,
 - der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/343 af 9. marts 2016 om styrkelse af visse aspekter af uskyldsformodningen og retten til at være til stede

¹ EUT L 81 af 27.3.2009, s. 24.

² EUT L 294 af 11.11.2009, s. 20.

³ EUT C 168 E af 14.6.2013, s. 82.

⁴ EUT C 285 af 29.8.2017, s. 135.

⁵ EUT C 346 af 27.9.2018, s. 94.

⁶ Vedtagne tekster, P8_TA(2019)0406.

⁷ EUT C 295 af 4.12.2009, s. 3.

⁸ EUT L 280 af 26.10.2010, s. 1.

⁹ EUT L 142 af 1.6.2012, s. 1.

¹⁰ EUT L 294 af 6.11.2013, s. 1.

- under retssagen i straffesager¹ ,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/800 af 11. maj 2016 om retssikkerhedsgarantier for børn, der er mistænkte eller tiltalte i straffesager² ,
 - der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/1919 af 26. oktober 2016 om retshjælp til mistænkte og tiltalte i straffesager og til eftersøgte i sager angående europæiske arrestordre³ ,
 - der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/41/EU af 3. april 2014 om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager⁴ ,
 - der henviser til Europa-Parlamentets forskningstjenestes (EPRS) evaluering fra juni 2020 af gennemførelsen af den europæiske arrestordre på europæisk plan,
 - der henviser til Kommissionens rapport af 2. juli 2020 om gennemførelsen af Rådets rammeafgørelse af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (COM(2020)0270),
 - der henviser til evalueringen af den europæiske merværdi gennemført i januar 2014 på anmodning af EPRS angående den europæiske arrestordre og til studiet om omkostningerne ved fravær af EU-tiltag angående proceduremæssige rettigheder og fængsledes vilkår fra december 2017,
 - der henviser til Rådets endelige rapport af 27. maj 2009 om fjerde runde af gensidige evalueringer – den praktiske anvendelse af den europæiske arrestordre og de hermed forbundne procedurer for overgivelse mellem medlemsstaterne,
 - der henviser til Kommissionens rapport af 26. september 2019 om gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/48/EU af 22. oktober 2013 om ret til adgang til advokatbistand i straffesager og i sager angående europæiske arrestordre og om ret til at få en tredjemand underrettet ved frihedsberøvelse og til at kommunikere med tredjemand og med konsulære myndigheder under frihedsberøvelsen (COM(2019)0560),
 - der henviser til Rådets konklusioner af 13. december 2018 om gensidig anerkendelse i straffesager – "Fremme af gensidig anerkendelse ved at styrke gensidig tillid"⁵,
 - der henviser til Rådets konklusioner af 16. december 2019 om alternative foranstaltninger til frihedsberøvelse: anvendelse af ikkefrihedsberøvende sanktioner og foranstaltninger på det strafferetlige område⁶,
 - der henviser til EU-strategien for ofres rettigheder (2020-2025) (COM(2020)0258),
 - der henviser til de forskellige rapporter fra nationale, europæiske og internationale

¹ EUT L 65 af 11.3.2016, s. 1.

² EUT L 132 af 21.5.2016, s. 1.

³ EUT L 297 af 4.11.2016, s. 1.

⁴ EUT L 130 af 1.5.2014, s. 1.

⁵ EUT C 449 af 13.12.2018, s. 6.

⁶ EUT C 422 af 16.12.2019, s. 9.

NGO'er,

- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1727 af 14. november 2018 om Den Europæiske Unions Agentur for Strafferetligt Samarbejde (Eurojust), og om erstatning og ophævelse af Rådets afgørelse 2002/187/RIA¹,
 - der henviser til Kommissionens meddelelse af 30. september 2020 om dens rapport om retsstatssituationen 2020: retsstatssituationen i Den Europæiske Union (COM(2020)0580),
 - der henviser til sin beslutning af 7. oktober 2020 om oprettelse af en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder²,
 - der henviser til den valgfrie protokol fra 2002 til FN-konventionen mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf,
 - der henviser til det arbejde, der er udført af EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder, navnlig rapporterne "Rights in practice: access to a lawyer and procedural rights in criminal and European arrest warrant proceedings" af 13. september 2019, "Criminal detention conditions in the European Union: rules and reality" af 11. december 2019 og "Criminal detention and alternatives: fundamental rights aspects in EU cross-border transfers" af 9. november 2016 og databasen om vilkår under strafferetlig frihedsberøvelse lanceret i december 2019,
 - der henviser til Europarådets konventioner, henstillinger og resolutioner om spørgsmål i forbindelse med fængsler og strafferetligt samarbejde,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 54 og til artikel 1, stk. 1, litra e), i og bilag 3 til afgørelse truffet af Formandskonferencen den 12. december 2002 om proceduren for tilladelse til at udarbejde initiativbetænkninger,
 - der henviser til udtalelse fra Udvalget om Konstitutionelle Anliggender,
 - der henviser til betænkning fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (A9-0248/2020),
- A. der henviser til, at det retlige samarbejde i EU er en relevant faktor for at imødekomme de forventede miljømæssige, sociale, økonomiske og digitale udfordringer;
- B. der henviser til, at proceduren for den europæiske arrestordre er en forenklet grænseoverskridende og hurtig procedure for overgivelse mellem judicielle myndigheder, der blev indført efter terrorangrebene den 11. september 2001, og som siden lanceringen er blevet flagskibet og det mest anvendte instrument til gensidig anerkendelse i straffesager;
- C. der henviser til, at den europæiske arrestordre generelt er en succes og har erstattet udleveringer med overgivelser; der henviser til, at overgivelserne er blevet forkortet til 40 dage i gennemsnit i 2017 fra 50 dage i gennemsnit i 2016, hvis personen ikke giver samtykke, selv om der i visse medlemsstater er en forsinkelse eller manglende overholdelse af kravene om gensidig anerkendelse; der henviser til, at medlemsstater i

¹ EUT L 295 af 21.11.2018, s. 138.

² Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0251.

visse sjældne tilfælde har anmeldt procedurer for overgivelse på helt op til 90 dage, hvis personen ikke giver samtykke;

- D. der henviser til, at der i 2005-2016 blev fuldbyrdet 43 000 ud af de 150 000 udstedte europæiske arrestordre; der henviser til, at sådanne rå tal er vildledende hvad angår den anvendte metode og den generelle succes, som Kommissionen har forklaret;
- E. der henviser til, at EU's retlige samarbejde i straffesager er baseret på den gensidige anerkendelse, som blev formuleret på Det Europæiske Råds møde i Tammersfors i 1999; der henviser til, at Lissabontraktaten ændrede EU's forfatningsmæssige opbygning betydeligt og gav et eksplicit retsgrundlag for regler og procedurer til sikring af gensidig anerkendelse af alle former for domme og retsafgørelser i artikel 82 i TEUF;
- F. der henviser til, at gensidig anerkendelse ikke er noget nyt, som er udviklet inden for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, men oprindeligt blev udviklet i det indre marked (logikken fra Cassis de Dijon-dommen); der henviser til, at gensidig anerkendelse inden for strafferet dog har en anden logik og et andet retsgrundlag end den gensidige anerkendelse af markedsadgangsregler; der i den henseende henviser til, at gensidig anerkendelse inden for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed har nogle specifikke kendetegn på grund af implikationerne for de grundlæggende rettigheder og national suverænitæt og det omfang, hvori det skal muliggøres gennem harmonisering af den materielle strafferet og strafferetsplejen, særligt i forbindelse med retssikkerhedsgarantier; der henviser til, at ethvert skridt væk fra anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på det strafferetlige område kan have negative konsekvenser og have indvirkning på anvendelsen af princippet på andre områder såsom det indre marked;
- G. der henviser til, at gensidig anerkendelse betyder direkte anerkendelse af retsafgørelser fra andre medlemsstater med afslag på anerkendelse som en undtagelse og betyder, at en retsafgørelse ikke bør afvises alene med den begrundelse, at den er udstedt i en anden medlemsstat; der henviser til, at anvendelse af gensidig anerkendelse af afgørelser truffet af andre medlemsstater ikke er foreneligt med en revision af sådanne afgørelser, medmindre det sker af de grunde, der er fastsat i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre; der henviser til, at samarbejde og gensidig tillid mellem de kompetente judicielle myndigheder skal sættes i højsædet ved anvendelsen af dette instrument; der henviser til, at gensidig anerkendelse og grundlæggende rettigheder skal gå hånd i hånd;
- H. der henviser til, at gensidig anerkendelse kræver et højt niveau af gensidig tillid mellem medlemsstaterne og er en konsekvens heraf baseret på en fælles forståelse af retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder; der henviser til, at Den Europæiske Union har brug for denne tillid på dette historiske og afgørende tidspunkt for at kunne imødekomme de fælles udfordringer på vellykket vis; der henviser til, at en styrkelse af tilliden er en afgørende forudsætning for, at den europæiske arrestordre kan fungere gnidningsløst;
- I. der henviser til, at oprettelsen af EU-mekanismen for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder bør være medvirkende til at styrke den gensidige tillid, da den har til formål at udpege områder, hvor der er behov for forbedringer hvad angår retsstatsprincippet; der henviser til, at visse medlemsstaters mangelfulde og inkonsekvente anvendelse af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre ikke bidrager til at styrke denne gensidige anerkendelse; der henviser til, at en EU-

mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder kan være nyttig med henblik på at sikre en konsekvent anvendelse, når fuldbyrdelse er blevet afvist på grundlag af en krænkelse af de grundlæggende rettigheder, og derfor styrke den gensidige anerkendelse mellem medlemsstaterne;

- J. der henviser til, at gensidig tillid kræver, at medlemsstaterne overholder EU-lovgivningen og navnlig de grundlæggende rettigheder i chartret og retsstatsprincippet, f.eks. domstolenes uafhængighed;
- K. der henviser til, at den europæiske arrestordre har bidraget til at udvikle og konsolidere et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed; der henviser til, at artikel 6 i TEU om chartret og EMRK, artikel 8, artikel 15, stk. 3, artikel 16 og artikel 18-25 i TEUF, direktiverne om proceduremæssige rettigheder og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/29/EU om ofre for rettigheder¹ alt sammen er vigtige elementer inden for rammerne af området med frihed, sikkerhed og retfærdighed; der henviser til, at en forkert anvendelse af den europæiske arrestordre kan have skadelige virkninger for politisamarbejdet og det retlige samarbejde i hele Unionen, for enkeltpersoner og deres familier og for Schengenområdet funktion og de grundlæggende rettigheder;
- L. der henviser til, at medlemskab af Den Europæiske Union indebærer respekt for en række værdier såsom den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, sådan som det er fastsat i både artikel 2 i TEU og i medlemsstaternes retssystemer inden for rammerne af opfyldelsen heraf;
- M. der henviser til, at en Union med lige muligheder, der beskytter, skal sikre beskyttelse af alle ofre for kriminalitet² og herved også beskytte mistænkte og anklagede personers rettigheder; der henviser til, at EU har indført instrumenter, som har til formål at styrke ofre for rettigheder, idet det har indført forskellige instrumenter ud over frihedsberøvelse og overgivelse af mistænkte og dømte personer;
- N. der henviser til, at de fleste af de spørgsmål, der er rejst i forbindelse med anvendelsen af den europæiske arrestordre, i et vist omfang er blevet adresseret af EU-Domstolen, såsom *ne bis in idem*³, judiciel myndighed⁴, forrang og EU-harmonisering⁵, domstolenes uafhængighed⁶, grundlæggende rettigheder⁷, dobbelt strafbarhed⁸, afvisningsgrunde og udlevering af EU-borgere til tredjelande⁹; der henviser til, at

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/29/EU af 25. oktober 2012 om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 57).

² EU-strategi for ofre for rettigheder (2020-2025).

³ Domstolen, C-261/09, Mantello.

⁴ Domstolen, C-453/16 PPU, Özçelik; C-452/16 PPU, Poltorak; C-477/16 PPU, Kovalkovas; forenede sager C-508/18 og C-82/19 PPU, OG og PI.

⁵ Domstolen, C-399/11, Melloni, eller C-42/17, M.A.S. og M.B.

⁶ Domstolen, C-216/18 PPU, Minister for Justice and Equality.

⁷ Domstolen, forenede sager C-404/15 og C-659/15 PPU, Aranyosi og Căldăraru; C-128/18, Dorobantu.

⁸ Domstolen, C-289/15, Grundza.

⁹ CJEU, C-182/15, Petruhhin; C-191/16, Piscioti; C-247/17, Raugevicius; C-897/19 PPU, I.N. mod Ruska Federacija etc.

retsafgørelser samtidig ikke kan udgøre en erstatning for godt udarbejdet lovgivning på unionsniveau;

- O. der henviser til, at dobbelt strafbarhed er et begreb inden for international udlevering og, selv om det næppe er foreneligt med gensidig anerkendelse, i praksis kan være nødvendigt på en meget begrænset måde for eftersøgte personer i overensstemmelse med EU-Domstolens retspraksis; der henviser til, at dobbelt strafbarhed kun er en fakultativ grund til at afvise den europæiske arrestordre og sjældent påberåbes af fuldbyrdende myndigheder; der henviser til, at listen over lovovertrædelser uden dobbelt strafbarhed allerede omfatter en bred vifte af lovovertrædelser, hvoraf mange endnu ikke er blevet særlig godt harmoniseret i medlemsstaterne, og at en sådan liste bør revurderes og eventuelt udvides i overensstemmelse med proceduren i artikel 2, stk. 3, i rammeafgåelsen om den europæiske arrestordre;
- P. der henviser til, at begrebet gensidig anerkendelse ikke kræver harmonisering af strafferetten og strafferetsplejen som sådan, men at praksis med retligt samarbejde har vist, at en harmonisering af visse begrænsede fælles standarder og definitioner er nødvendig for at lette den gensidige anerkendelse, som anerkendt i artikel 82, stk. 2, TEUF; der henviser til, at der er gjort nogle fremskridt i de seneste år, navnlig med vedtagelsen af de seks direktiver om proceduremæssige rettigheder, direktiv 2012/29/EU, alternative foranstaltninger til den europæiske arrestordre, f.eks. den europæiske efterforskningskendelse, og harmoniseringen af nogle strafbare handlinger; der henviser til, at de seks direktiver om retssikkerhedsgarantier imidlertid ikke er blevet gennemført fuldt ud og korrekt, hvilket fortsat giver anledning til bekymring;
- Q. der henviser til, at Kommissionen har understreget, at der er problemer med gennemførelsen af visse bestemmelser i direktiv 2013/48/EU og den europæiske arrestordre, særligt i forbindelse med muligheden for ret til advokatbistand både i den fuldbyrdende og den udstedende medlemsstat; der henviser til, at gennemførelsen af de andre direktiver om retssikkerhedsgarantier, der indeholder specifikke bestemmelser om den europæiske arrestordre (2010/64/EU, 2012/13/EU, (EU) 2016/800 og (EU) 2016/1919), hidtil har været utilstrækkelig, herunder hvad angår hensyntagen til ligestilling af parterne;
- R. der henviser til, at andre instrumenter har bidraget til at adressere visse spørgsmål vedrørende den europæiske arrestordre, f.eks. direktiv 2014/41/EU om den europæiske efterforskningskendelse og forordning (EU) 2018/1805 om gensidig anerkendelse af afgørelser om indefrysning og afgørelser om konfiskation¹, og har anvendt principperne for gensidig anerkendelse til andre typer af retsafgørelser;
- S. der henviser til, at EU's køreplan fra 2009 med henblik på at styrke de proceduremæssige rettigheder i straffesager anerkender problemet med perioder med varetægtsfængsling; der henviser til, at fængselsforholdene er et problem i mange medlemsstater og skal være i overensstemmelse med værdierne i artikel 2 i TEU; der henviser til, at der er retsstatsproblemer i nogle medlemsstater, som afspejlet i domme fra Menneskerettighedsdomstolen;
- T. der henviser til, at Europa-Parlamentet i sin beslutning af 27. februar 2014 om revision af den europæiske arrestordre bl.a. anmodede om indførelse af en obligatorisk grund til afslag, hvis der er vægtige grunde til at formode, at fuldbyrdelsen af en europæisk

¹ EUT L 303 af 28.11.2018, s. 1.

arrestordre ville være uforenelig med den fuldbyrdende stats forpligtelser i henhold til artikel 6 i TEU og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder; der henviser til, at spørgsmål om grundlæggende rettigheder i 2017 medførte afvisning af overgivelse i 109 sager;

- U. der henviser til, at gensidig anerkendelse kræver, at aktørerne, herunder forsvarsadvokater, bliver uddannet i EU-retten;
- V. der henviser til, at Eurojust spiller en vigtig rolle i forbindelse med at lette og koordinere fuldbyrdelsen af europæiske arrestordre; der henviser til, at der i stigende grad bliver anmodet om bistand fra Eurojust i forbindelse med fuldbyrdelsen af europæiske arrestordre, hvilket har øget dets arbejdsbyrde betragteligt; der henviser til, at Eurojust alene i 2019 littede fuldbyrdelsen af europæiske arrestordre i 703 nye sager og 574 igangværende sager; der henviser til, at Eurojust er et uafhængigt og selvstændigt agentur ved siden af Den Europæiske Anklagemyndighed;
- W. der henviser til, at datasammenligninger viser en tendens til øget brug af europæiske arrestordre, idet antallet af udstedte europæiske arrestordre stiger fra år til år;
- X. der henviser til, at en harmoniseret gennemførelse af den europæiske arrestordre, sideløbende med en fuld og korrekt gennemførelse af direktiverne om proceduremæssige rettigheder, forbedret anvendelse af alternative foranstaltninger i stedet for den europæisk arrestordre og fastlæggelse af minimumsstandarder i EU, bl.a. for forholdene for fængslede og tilbageholdte, vil forhindre forumshopping; der henviser til, at en fuld og korrekt gennemførelse af den europæiske arrestordre i alle medlemsstater er nødvendigt for at kunne foretage en behørig vurdering af, hvordan de relevante lovgivningsinstrumenter fungerer, og behovet for mulige ændringer;

Generel vurdering af gennemførelsen af den europæiske arrestordre

1. påpeger, at den europæiske arrestordre er en stor bedrift og et effektivt, nyttigt og uundværligt instrument til at bekæmpe grov grænseoverskridende kriminalitet og til at drage personer, der har begået grov kriminalitet, til ansvar i den medlemsstat, hvor der er foretaget eller pågår strafferetlig forfølgning, og har en positiv indvirkning på opretholdelsen af området med frihed, sikkerhed og retfærdighed; anerkender, at den europæiske arrestordre har lettet og forbedret samarbejdet om overgivelser væsentligt; påpeger imidlertid, at verden i de sidste 20 år har oplevet en digital omstilling, der har ændret kriminalitetens økosystem;
2. bemærker, at der er bestemte problemer; mener ikke, at de rejser tvivl om ordningen eller truer den, men at de viser, at den skal forbedres og ajourføres, og at det er nødvendigt at adressere de pågældende problemer for at forhindre visse blinde vinkler og dermed styrke den generelle ordening og sikre overholdelse af retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder i alle medlemsstater; anfører, at Schengenområdet og den digitale omstilling har skabt mange muligheder for EU-borgerne; bemærker imidlertid, at åbne grænser og nye teknologier også kræver effektive redskaber for de retshåndhævende myndigheder og domstolene til at retsforfølge grov grænseoverskridende kriminalitet;
3. bemærker, at de pågældende problemer hovedsagelig vedrører forholdene for tilbageholdte og fængslede, proportionalitet, gennemførelsen af de retssikkerhedsgarantier, som er nedfældet i EU-lovgivningen, i sager om europæiske

arrestordrer, navnlig dobbelt juridisk repræsentation i både udstedelses- og fuldbyrdelsesstater, og uddannelse, specifikke retsstatsproblemer, fuldbyrdelse af frihedsstraffe¹, tidsfrister² og udeblivelsesafgørelser; anerkender, at spørgsmålet om dobbelt strafbarhed er blevet rejst i visse sager³; observerer i andre sager en inkonsekvent anvendelse af grundene til at afvise fuldbyrdelse af europæiske arrestordrer; understreger endvidere, at der mangler et komplet datasystem, der gør det muligt at udarbejde pålidelige statistikker, både kvalitative og kvantitative, vedrørende udstedelse, fuldbyrdelse og afvisning af europæiske arrestordrer; påpeger, at sådanne problemer ikke kun undergraver den gensidige tillid mellem medlemsstaterne, men også har store sociale og økonomiske omkostninger for de berørte personer, deres familier og samfundet generelt;

4. bemærker, at nogle problemer er blevet afhjulpet delvist, og at der bliver gjort forsøg på at løse dem ved hjælp af en kombination af soft law (håndbogen om den europæiske arrestordre), gensidige vurderinger, bistand fra Eurojust, finansiering af uddannelsesprogrammer og værktøjskasser for aktører i henhold til EU-programmet for retlige anliggender, Domstolens retspraksis og supplerende lovgivning (rammeafgørelse 2009/299/RIA og vedtagelsen af direktiverne om proceduremæssige rettigheder for mistænkte og tiltalte, som fastsat i køreplanen fra 2009, navnlig direktiv 2013/48/EU), mens andre problemer fortsat udestår;
5. påpeger, at den europæiske arrestordre bør styrkes og forbedres for at øge dens effektivitet, umiddelbarhed og respekt for de nationale domstoles afgørelser under overholdelse af proportionalitetsprincippet, da en af målsætningerne for et stærkere EU kræver, at medlemsstaterne har tillid til de andre medlemsstaters retssystemer og fængsler, hvilket denne mekanisme er afgørende for; minder om, at en svækkelse af den gensidige anerkendelse på det strafferetlige område kun kan føre til en svækkelse heraf på andre områder, hvilket vil gøre det vanskeligere at håndtere de fælles politikker effektivt, såsom det indre marked;
6. bemærker, at protokol nr. 21 og 22 til TEU giver to medlemsstater en særlig status – Irland har en tilvalgsmulighed, og Danmark deltager ikke i EU-strafferetten, dvs. at de deltager i ordningen med den europæiske arrestordre, men ikke nødvendigvis andre instrumenter såsom direktiverne om retssikkerhedsgarantier; fremhæver vigtigheden af at sikre konsekvens, når det gælder frihed, sikkerhed og retfærdighed;
7. understreger, at den europæiske arrestordre ikke bør misbruges i forbindelse med mindre lovovertrædelser, hvor der ikke er grund til varetægtsfængsling; minder om, at brugen af den europæiske arrestordre bør begrænses til grove lovovertrædelser i strengt nødvendigt og forholdsmæssigt omfang; opfordrer indtrængende til, at der om muligt anvendes mindre indgribende retlige instrumenter, inden der udstedes en europæisk arrestordre, f.eks. den europæiske efterforskningskendelse; påpeger, at de udstedende myndigheder bør foretage proportionalitetskontrol, idet der tages højde for i) grovheden af lovovertrædelserne, ii) den sandsynlige straf, hvis personen kendes skyldig i den hævdede lovovertrædelse, iii) sandsynligheden for frihedsberøvelse af personen i den udstedende medlemsstat efter overgivelse, iv) indvirkningen på rettighederne for den berørte person og dennes familie og v) hensynet til ofrene for lovovertrædelserne;

¹ Domstolen, C-579/15, Popławski.

² Domstolen, C-168/13 PPU, Jeremy F.

³ Domstolen, med vejledning fra C-289/15, Grundza, med henvisning til Rådets rammeafgørelse 2008/909/RIA.

opfordrer medlemsstaterne og deres retslige myndigheder til at behandle sager om europæiske arrestordrer uden unødigt forsinkelse, når der er udstedt en europæisk arrestordre, med det formål at holde varetægtsfængsling på et minimum;

8. understreger, at en afvisning af at fuldbyrde en europæisk arrestordre ifølge Domstolen udgør en undtagelse fra den gensidige anerkendelse og skal fortolkes strengt¹, hvis en af grundene til at afslå anerkendelse (artikel 3 og 4 i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre) eller en af garantiene (artikel 5 i samme rammeafgørelse) finder anvendelse, eller i overensstemmelse med Domstolens retspraksis;
9. opfordrer til, at afvisning tillades, hvis der er vægtige grunde til at formode, at fuldbyrdelsen af den europæiske arrestordre ville være uforenelig med den fuldbyrdende stats forpligtelser i henhold til artikel 6 i TEU og chartret; påpeger, at når det er berettiget at afslå fuldbyrdelse på grundlag af en krænkelse af de grundlæggende rettigheder, skal den fuldbyrdende medlemsstat tilskrive det den alvorlige risiko for krænkelse af de grundlæggende rettigheder og fastlægge grundene til afslag på fuldbyrdelse på grundlag af faktuelle og objektive elementer for at undgå retlig usikkerhed og potentiel straffrihed; minder om, at chartret ifølge Domstolens retspraksis er den fælles standard for beskyttelse af de grundlæggende rettigheder i EU²;

Henstillinger med henblik på at få den europæiske arrestordre til at fungere bedre

10. opfordrer Kommissionen til at fremskaffe klare, forståelige, omfattende og sammenlignelige data, da de eksisterende data er forvirrende og kan give et forkert indtryk af den europæiske arrestordres (manglende) effektivitet; opfordrer Kommissionen til at fastlægge metoden for, hvordan medlemsstaterne bør opfylde deres forpligtelse til systematisk at indsamle og overføre pålidelige og ajourførte data til Kommissionen; opfordrer Kommissionen til at evaluere muligheden for at oprette en fælles database over retsafgørelser om europæiske arrestordrer, udelukkende ved brug af anonymiserede data, der kan blive et intelligent og effektivt instrument til at evaluere det retlige samarbejde, opdage eventuelle svage punkter og være bedre forberedt på eventuelle tilpasninger; minder om, at det retlige samarbejde er et vigtigt element med hensyn til at garantere social, økonomisk, miljømæssig og digital stabilitet; gentager sin opfordring til Kommissionen om at anmode om, at medlemsstaterne leverer omfattende data i forbindelse med anvendelsen af den europæiske arrestordre, og til at medtage sådanne data i sin næste rapport om gennemførelsen;
11. mener, at det er nødvendigt at vedtage yderligere horisontale foranstaltninger for at forbedre princippet om loyalt samarbejde som fastsat i artikel 4, stk. 3, i TEU og øge den gensidige tillid til de nationale strafferetlige systemer, hvilket vil føre til et mere effektivt retligt samarbejde; påpeger, at en kontrol af dobbelt strafbarhed begrænser den gensidige anerkendelse og ifølge Domstolen skal fortolkes restriktivt; fremhæver dog, at der vedvarende er betænkeligheder ved manglen på en behørig definition af strafbare handlinger, som reglen om dobbelt strafbarhed ikke længere finder anvendelse på; bemærker, at den gensidige anerkendelse ideelt set bør fungere automatisk³ uden revurdering af de vægtige grunde til anklagen, og at afgørelser ikke bør afvises, medmindre der foreligger grunde til at påberåbe sig en af de afvisningsgrunde, som er

¹ Se f.eks. Domstolen, C-216/18 PPU, Minister for Justice and Equality.

² Jf. Domstolen, C-399/11, Melloni, præmis 63, og C-128/18, Dorobantu, præmis 79.

³ Se f.eks. Kommissionens meddelelse af 26. juli 2000 om gensidig anerkendelse af endelige afgørelser i straffesager (COM(2000)0495).

opregnet udtømmende i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre, eller medmindre der er andre omstændigheder, der ifølge Domstolen kan begrunde begrænsninger af principperne om gensidig anerkendelse og gensidig tillid mellem medlemsstaterne;

12. understreger, at princippet om gensidig anerkendelse må bygge på gensidig tillid, som kun kan opnås, hvis overholdelse af mistænkte og tiltalte grundlæggende og proceduremæssige rettigheder i straffesager er garanteret i hele EU; minder om vigtigheden af gennemføre direktiverne om proceduremæssige rettigheder med henblik på at garantere retten til en retfærdig rettergang; opfordrer i den henseende indtrængende Kommissionen til at sikre en fuld og korrekt gennemførelse af disse direktiver og at overveje at indlede traktatbrudssager i nødvendigt omfang;
13. opfordrer Kommissionen til at analysere almindelige lovovertrædelser i medlemsstaterne med henblik på en bedre definition af, hvornår den europæisk arrestordre bør anvendes, og til at fremme vurderinger af proportionaliteten; opfordrer Kommissionen til at foretage en formel og omfattende overensstemmelsesvurdering af listen med de 32 kategorier, der ikke kræver kontrol af dobbelt strafbarhed, og herved medtage kriterier som lovovertrædelsens grovhed, dens grænseoverskridende dimension eller den negative indvirkning på EU's grundlæggende værdier; mener, at det er nødvendigt at sørge for øget juridisk sikkerhed for alle aktører, der er involveret i gennemførelsen, og på den måde forhindre unødvendige tvister; opfordrer Kommissionen til fuldt ud at evaluere problemerne ved om muligt at udarbejde en homogen liste over kategorier af lovovertrædelser baseret på specifikke lovovertrædelser og interesser, der er beskyttet ved lov; henstiller desuden til, at det vurderes, om der bør indarbejdes et bilag med definitioner for alle punkter på listen, så de er lettere at fortolke;
14. fremhæver vigtigheden af at vurdere medtagelsen af yderligere lovovertrædelser eller kategorier af lovovertrædelser såsom miljøkriminalitet (f.eks. forurening fra skibe), visse former for skatteunddragelse, hadforbrydelser, seksuelle overgreb, kønsbaseret vold, lovovertrædelser begået ved hjælp af digitale midler såsom identitetstyveri, lovovertrædelser, der involverer brug af vold eller en alvorlig trussel mod den offentlige orden i medlemsstaterne, og forbrydelser mod medlemsstaternes forfatningsmæssige integritet begået ved brug af vold, folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser inden for rammerne af en styrkelse af medlemsstaternes engagement i det retlige samarbejde, retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder; understreger, at en større grad af retligt samarbejde for denne type lovovertrædelser ville hjælpe EU til at opnå sine prioriterede mål og fremme en kultur med respekt for demokratiet og retsstaten i EU;
15. glæder sig over koordinationsgruppen for den europæiske arrestordre, som fornylig er oprettet af Kommissionen; mener, at denne gruppe vil bidrage til at fremme hurtig udveksling af ajourført og pålidelig information og god praksis og styrke samarbejdet, hvilket bør føre til mere ensartet anvendelse af den europæiske arrestordre mellem retslige myndigheder og en bedre informationsudveksling mellem advokater, som repræsenterer personer, der er berørt af europæiske arrestordre, i udstedende og fuldbyrdende medlemsstater;
16. minder om, at formålet med minimumsstrafferammen i artikel 2, stk. 2, i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre i princippet er at sikre, at den europæiske arrestordre er forholdsmæssig; opfordrer dog Kommissionen til at

undersøge muligheden af at nedsætte minimumsstrafferammen på tre år for visse lovovertrædelser, såsom menneskehandel, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi;

17. opfordrer Kommissionen til at skabe en afklaring omkring spørgsmålet om lovovertrædelser, der er accessoriske eller relateret til hovedlovovertrædelser, der opfylder kravet til strafferammen i forbindelse med den europæiske arrestordre, f.eks. ved at overveje at ajourføre håndbogen om den europæiske arrestordre eller eventuelt via EU-instrumenter inden for harmonisering af strafferetten, herunder en angivelse af anvendelsen af europæiske arrestordrer i medlemsstaterne i den henseende; minder i denne henseende om, at den europæiske arrestordre ikke regulerer overgivelse i forbindelse med accessoriske eller relaterede lovovertrædelser, og at specialitetsreglen derfor kan finde anvendelse og udelukke den udstedende medlemsstat fra at retsforfølge de pågældende lovovertrædelser;
18. understreger vigtigheden af, at det mere præcist defineres, hvilke opgaver og kompetencer de nationale myndigheder og EU-organer, der er involveret i procedurerne for europæiske arrestordrer, har, og sikres, at de er specialiserede og har praktisk erfaring; fastholder, at en vid skønsmargen for fuldbyrdelsesmyndigheden skønnes næppe at være forenelig med eller endog er i strid med princippet om gensidig anerkendelse, bortset fra grundene til at afslå anerkendelse i artikel 3 og 4 i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre og som forklaret af Domstolen; mener, at der ved en eventuel revision af rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre skal fastlægges en procedure, hvorefter en europæisk arrestordre om nødvendigt kan valideres af en dommer, domstol, undersøgelsesdommer eller offentlig anklager i den udstedende medlemsstat i overensstemmelse med Domstolens retspraksis for at undgå forskellige fortolkninger af begrebet "judiciel myndighed"; mener, at skønsmargenen bør være begrænset i tilfælde af dobbelt strafbarhed, hvis der kan skabes juridisk sikkerhed med hensyn til de lovovertrædelser, som tydeligvis er omfattet af definitionen af dobbelt strafbarhed, og dem, der ikke er det; fastholder, at en forbedring med hensyn til retsstatsprincippet, de grundlæggende rettigheder, fængselsforholdene og aktørernes viden om andre retssystemer vil bidrage til at styrke den gensidige tillid og anerkendelse;
19. opfordrer Kommissionen til at fortsætte med at vurdere gennemførelsen af den europæiske arrestordre og andre instrumenter om det retlige samarbejde og om nødvendigt indlede traktatbrudsprocedurer;
20. opfordrer medlemsstaterne til at gennemføre den europæiske arrestordre, Domstolens relevante domme om den europæiske arrestordre og andre retlige instrumenter om straffesager på en rettidig og korrekt måde; understreger, at instrumenter såsom rammeafgårelse 2008/909/RIA om overførelse af domfældte, rammeafgårelse 2008/947/RIA om prøvetid og alternative sanktioner, den europæiske efterforskningskendelse, den europæiske kontrolordre og den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager¹ både supplerer rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre og indeholder nyttige og mindre indgribende alternativer til den; understreger, at den europæiske arrestordre kun bør anvendes, hvis alle andre alternative muligheder er udtømt, og at staterne ikke bør gøre brug af den europæiske arrestordre i situationer, hvor de samme resultater kan opnås ved hjælp af mindre indgribende foranstaltninger, f.eks. retsmøder ved brug af videokonferencer og beslægtede

¹ Europarådets traktat nr. 073 af 15. maj 1972.

værktøjer; opfordrer indtrængende medlemsstaternes myndigheder til så vidt muligt at anvende sådanne alternative instrumenter i stedet for at udstede en europæisk arrestordre;

21. opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at de judicielle myndigheder kan træffe afgørelse om tilgængelige alternativer til frihedsberøvelse og tvangsindgreb i sager angående europæiske arrestordre, navnlig hvis en person giver samtykke til at blive overgivet, medmindre det er nødvendigt og berettiget at afslå det;
22. noterer sig Kommissionens bekymrende rapport om gennemførelsen af direktiv 2013/48/EU; opfordrer indtrængende Kommissionen til at fortsætte med at vurdere medlemsstaternes overholdelse af direktivet og til at træffe passende foranstaltninger, herunder traktatbrudsprocedurer, for at sikre overensstemmelse med direktivets bestemmelser; opfordrer indtrængende til Kommissionen til at intensivere bestræbelserne på at sikre en fuldstændig gennemførelse af alle direktiver om retssikkerhedsgarantier for at sørge for, at eftersøgte personer i grænseoverskridende retssager har adgang til et effektivt forsvar; opfordrer indtrængende Kommissionen til at overveje tiltag i lyset af den utilstrækkelige gennemførelse af Kommissionens henstilling af 27. november 2013 om retssikkerhedsgarantier for sårbare personer, der er mistænkt eller tiltalt i straffesager¹, navnlig for så vidt angår sårbare voksne;
23. opfordrer medlemsstaterne til at indføre fleksible sprogordninger i forbindelse med europæiske arrestordre og til at udvikle og anvende fælles praksis i denne henseende, idet de samtidig opretholder retten til tolkning og oversættelse for personer i straffesager i overensstemmelse med direktiv 2010/64/EU; opfordrer medlemsstaterne til at etablere de nødvendige mekanismer til at forhindre forsinkelser eller hindringer i denne forbindelse; beklager, at rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre ikke fastsætter tidsfrister for fremsendelse af oversatte europæiske arrestordre;
24. opfordrer Kommissionen til at sørge for en ensartet anvendelse og en effektiv overvågning af tidsfristerne;
25. opfordrer Kommissionen til at sikre tilstrækkelige midler til Eurojust og Det Europæiske Retlige Netværk (EJN) til, at de kan yde bistand og koordinere i forbindelse med den europæiske arrestordre; beklager, at Kommissionens nuværende budgetbevillinger til Eurojust er utilstrækkelige i betragtning af de udfordringer, som agenturet står over for på grund af dets fortsat voksende sagsbyrde, og at de har ført til en stagnation i finansieringen på trods af en øget arbejdsbyrde; påpeger, at det er afgørende, at Eurojusts budget modsvarer agenturets opgaver og prioriterede mål, hvis det skal kunne opfylde sit mandat; gentager sin efterlysning af et særligt retligt netværk for den europæiske arrestordre;
26. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at sørge for tilstrækkelige midler til retshjælp til personer, der involveres i sager angående europæiske arrestordre, herunder juridisk bistand i både udstedende og fuldbyrdende medlemsstater, før der træffes afgørelse om overgivelse, midler til kvalificerede tolke og oversættere, særlig uddannelse af aktører i retsvæsenet, der beskæftiger sig med den europæiske arrestordre, herunder politi, anklagere, dommere og forsvarsadvokater, navnlig inden for områder såsom de aspekter ved den europæiske arrestordre, der vedrører grundlæggende rettigheder, vurdering af proportionalitet og alternative foranstaltninger

¹ EUT C 378 af 24.12.2013, s. 8.

til frihedsberøvelse, repræsentation i sager om den europæiske arrestordre, og med hensyn til proceduren for anmodning om en præjudiciel afgørelse fra Domstolen og for indhentning af forsikringer fra andre medlemsstaters myndigheder; fremhæver værdien af programmerne under Det Europæiske Netværk for Uddannelse af Dommere og Anklagere (EJTN), f.eks. simuleringer med europæiske arrestordre og sprogundervisning; understreger, at advokater bør have adgang til målrettet, lettilgængelig og økonomisk overkommelig uddannelse for at sikre lighed mellem parterne; opfordrer Kommissionen til at fremme og lette leveringen af en sådan uddannelse;

27. opfordrer Kommissionen til i samarbejde med medlemsstaterne at støtte og med tiden videreudvikle EJTN og de eksisterende nationale uddannelsesplatforme for retsvæsenet og om nødvendigt oprette en yderligere uddannelsesplatform for eksperter og aktører i retsvæsenet vedrørende instrumenter om gensidig anerkendelse, herunder den europæiske arrestordre; fastholder, at den bør give dem viden om den tætte forbindelse mellem instrumenterne, herunder et fælles rum til udveksling af erfaringer;
28. bemærker, at samarbejdet mellem myndighederne, herunder overholdelsen af de grundlæggende rettigheder, kan forbedres ved hjælp af sikker teknologi og digitalisering; glæder sig over oprettelsen af databasen om strafferetlig frihedsberøvelse under EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA); anmoder om, at der udvikles en central database, der indeholder den nationale retspraksis om anvendelsen af den europæiske arrestordre (som det er tilfældet på andre områder af EU-retten)¹; mener, at en særlig offentlig database over advokater, der beskæftiger sig med sager om den europæiske arrestordre, kunne bidrage til at sikre retten til at få adgang til advokatbistand;
29. opfordrer til en regelmæssig revision af ikke-fuldbyrdede europæiske arrestordre og vurdering af, om de sammen med de tilsvarende Schengeninformationssystem II- (SIS II) og Interpol-indberetninger bør trækkes tilbage; opfordrer derudover til, at europæiske arrestordre og de tilsvarende SIS II- og Interpol-indberetninger trækkes tilbage, hvis en europæisk arrestordre er blevet afslået af obligatoriske grunde, f.eks. princippet om *ne bis in idem*;
30. opfordrer Kommissionen til at tage hensyn til udtalelserne fra de nationale parlamenter i overensstemmelse med protokol nr. 2 til TEU, hvis den beslutter at foreslå lovgivningsmæssige retsakter inden for EU-strafferetten, da parlamenternes deltagelse giver en kontrol af anvendelsen af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet i EU-strafferetten;

Henstillinger om de grundlæggende rettigheder

31. opfordrer medlemsstaterne til at respektere de forpligtelser, der følger af artikel 2 i TEU vedrørende den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og menneskerettighederne, herunder mindretals rettigheder; understreger, at medlemsstaterne skal sikre, at enhver person, herunder ofre for kriminalitet eller eftersøgte personer i forbindelse med en europæisk arrestordre, hvis rettigheder og friheder som garanteret ved EU-retten er blevet krænket, har ret til en effektiv domstolsprøvelse i overensstemmelse med artikel 47 i chartret og Domstolens

¹ Se EPRS' evaluering fra juni 2020 af gennemførelsen af den europæiske arrestordre på europæisk plan.

retspraksis; understreger, at prøvelsen i fuldbyrdelsesstaten skal være i fuld overensstemmelse med retten til effektive retsmidler og skal foretages inden for de frister, som er fastsat af det gældende instrument for gensidig anerkendelse, eller, i mangel af udtrykkelige frister, skal foretages tilstrækkelig hurtigt til sikre, at formålet med processen for gensidig anerkendelse ikke bringes i fare;

32. bemærker, at selv om anvendelsen af proceduren i artikel 7, stk. 1, i TEU har indflydelse på den gensidige anerkendelse, skal fuldbyrdelsesmyndigheden i overensstemmelse med Domstolens gældende retspraksis i hvert enkelt tilfælde vurdere, om der er vægtige grunde til at antage, at personen efter overgivelsen vil risikere krænkelse af sine grundlæggende rettigheder; understreger, at en udløsning af artikel 7, stk. 1 og 2, i TEU ikke er ensbetydende med et automatisk afslag på anerkendelse i betragtning af betydningen af samarbejde i straffesager og den måde, som hele EU's system for retligt samarbejde fungerer på; fremhæver Eurojusts rolle med hensyn til at bistå medlemsstaterne, når de udsteder eller fuldbyrder ordrer i denne sammenhæng, med henblik på at øge tilliden og den gensidige tillid; henstiller derfor til, at der udarbejdes et system af retsbevarende foranstaltninger, herunder suspendering af instrumentet, med henblik på at styrke garantierne og tilliden og den gensidige anerkendelse mellem medlemsstaterne;
33. fremhæver forbindelsen mellem fængselsforholdene og foranstaltninger i forbindelse med den europæiske arrestordre og minder medlemsstaterne om, at artikel 3 i EMRK og den relevante retspraksis ikke kun pålægger medlemsstaterne negative forpligtelser, men også positive forpligtelser ved at kræve, at de skal sikre, at fængselsforholdene er i overensstemmelse med den menneskelige værdighed, og at der gennemføres grundige, effektive undersøgelser i tilfælde af krænkelse af rettigheder; opfordrer Kommissionen til at undersøge de juridiske og finansielle midler, der er til rådighed på EU-plan til at forbedre standarderne for frihedsberøvelse;
34. er foruroliget over fængselsforholdene i visse medlemsstater; glæder sig i den forbindelse over FRA's nye database om strafferetlig frihedsberøvelse¹ og betragter den som et positivt første skridt mod en bedre fælles vurdering af fængselsforholdene i EU;
35. gentager sin opfordring² til medlemsstaterne om at forbedre mangelfulde fængselsforhold; opfordrer Kommissionen til fuldt ud at udnytte muligheden for finansiering af en modernisering af fængselsfaciliteterne gennem EU's strukturfonde; minder i den forbindelse om, at Rådet i sine 2018-konklusioner om fremme af gensidig anerkendelse ved at styrke gensidig tillid³ ligeledes opfordrede Kommissionen til at fremme anvendelsen af EU-midler til at bistå medlemsstaterne med at løse problemet med mangelfulde forhold under frihedsberøvelse;
36. minder igen om vigtigheden af en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder i form af et muligt lovgivningsforslag og understøttet af en interinstitutionel aftale, der består af en årlig uafhængig og evidensbaseret gennemgang med henblik på at vurdere, om alle medlemsstaterne overholder artikel 2 i TEU, og landespecifikke henstillinger, med henblik på at øge den gensidige anerkendelse mellem

¹ FRA's database om strafferetlig frihedsberøvelse 2015-2019,

<https://fra.europa.eu/en/databases/criminal-detention/criminal-detention/home>

² Europa-Parlamentets beslutning af 5. oktober 2017 om fængselsystemer og -forhold (EUT C 346 af 27.9.2018, s. 94).

³ EUT C 449 af 13.12.2018, s. 6.

medlemsstaterne; bemærker, at en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder vil være et vigtigt værktøj, der bidrager til større gensidig tillid mellem medlemsstaterne i forbindelse med anvendelsen af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre;

37. opfordrer Kommissionen til at undersøge gennemførligheden af supplerende instrumenter om proceduremæssige rettigheder, såsom instrumenterne om antagelighed af bevismateriale og fængselsforhold i forbindelse med varetægtsfængsling, navnlig på basis af Europarådets standarder eller højere standarder, herunder hvad angår tidsfrister for varetægtsfængsling; mener, at Kommissionen bør stræbe efter de højeste standarder, samtidigt med at nærheds- og proportionalitetsprincippet overholdes; mener, at manglen på minimumsstandarder for fængselsforhold og varetægtsfængsling på EU-plan, på begrænsninger i anvendelsen af varetægtsfængsling som sidste udvej og på overvejelse af alternativer sammen med en mangelfuld vurdering af, om sagerne er klar til at komme for retten, kan føre til uberettiget og overdrevent langvarig varetægtsfængsling af mistænkte og tiltalte; minder om, at denne situation er blevet forværret yderligere på grund af covid-19-pandemien; anmoder Kommissionen om at opnå EU-minimumsstandarder, navnlig for retssikkerhedsgarantier og for forholdene for fængslede og tilbageholdte, og at styrke værktøjerne til brug ved underretning af de nationale fuldbyrdende myndigheder om fængselsforholdene i forbindelse med varetægtsfængsling og fængsling i hver enkelt medlemsstat;
38. understreger, at der ikke findes en mekanisme, der kan sikre ordentlig opfølgning på forsikringerne fra udstedende judicielle myndigheder efter overgivelse; anmoder om, at Kommissionen undersøger mulige tiltag i denne retning;
39. opfordrer Kommissionen til bl.a. at foretage en vurdering af overholdelsen af princippet om *ne bis in idem*, en proportionalitetskontrol i forbindelse med udstedelsen af en europæisk arrestordre på grundlag af alle relevante faktorer og omstændigheder såsom overtrædelsens alvor, hvorvidt sagen er rede til domstolsprøvelse, indvirkningen på den eftersøgte rettigheder, de omkostningsmæssige konsekvenser og tilgængeligheden af passende, mindre indgribende alternative foranstaltninger, en standardiseret høringsprocedure, ifølge hvilken de kompetente myndigheder i den udstedende og fuldbyrdende medlemsstat kan udveksle oplysninger om fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre, især hvad angår proportionalitet, hvorvidt sagen er rede til domstolsprøvelse, og kompetencekonflikter, og give en oversigt over mulige lovgivningsmæssige foranstaltninger i henhold til artikel 82, stk. 1, i TEUF;
40. opfordrer medlemsstaterne til at ratificere den valgfrie protokol til FN-konventionen mod tortur;
41. påpeger, at mangler ved det retlige samarbejde, herunder om den europæiske arrestordre, kan være i strid med ofrenes interesser og kan føre til nægtelse af adgang til domstolsprøvelse og manglende beskyttelse af ofre; understreger, at straffrihed som følge af mangler ved det retlige samarbejde kan have en skadelig og negativ indvirkning på retsstatsprincippet, retssystemerne og offentlighedens tillid til institutionerne og på ofrene selv og samfundet i almindelighed;
42. understreger, at de oplysninger, der gives til tiltalte om deres proceduremæssige rettigheder i straffesager, ifølge FRA varierer både i omfang og med hensyn til, hvordan de formidles; opfordrer medlemsstater til at indføre sikkerhedsforanstaltninger for at sikre, at enkeltpersoner bliver informeret om deres proceduremæssige rettigheder på

effektiv vis, så snart de er under mistanke for at have begået en overtrædelse;

43. henviser til Menneskerettighedsdomstolens standarder og kravene i direktiv 2013/48/EU og direktiv 2010/64/EU; minder om, at sikring af tilstrækkelig tid til forberedelse af en sag og fuld og hurtig adgang til materialet i sagen vil forbedre advokatbistandens kvalitet; understreger, at sikring af adgang til tolkebistand i den indledende fase af sagsbehandlingen, og navnlig foranstaltninger til at lette kommunikationen med advokater, er afgørende for at kunne garantere en retfærdig sagsbehandling og et krav i henhold til direktiv 2010/64/EU i sager angående europæiske arrestordre, deres grænseoverskridende karakter taget i betragtning, idet de ofte vedrører personer, som ikke taler den fuldbyrdende medlemsstats nationalsprog; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre, at retten til adgang til advokatbistand og retshjælp i både den udstedende og den fuldbyrdende medlemsstat er garanteret både i lovgivningen og i praksis;

En sammenhængende retlig ramme for den europæiske arrestordre

44. konstaterer, at den europæiske arrestordre er effektiv, mener dog, at de største problemer i forbindelse med den europæiske arrestordre vedrører dens konsekvens og effektivitet, hvor der er plads til forbedringer, selv om der er rejst begrænsede spørgsmål om overholdelse af EU's værdier og grundlæggende rettigheder;
45. opfordrer Kommissionen til at sørge for en sammenhængende politik for gensidig anerkendelse, som tager hensyn til Domstolens retspraksis, det nuværende niveau for harmonisering af strafferet og strafferetspleje mellem medlemsstaterne og de grundlæggende rettigheder, som anerkendes i chartret;
46. opfordrer Kommissionen til at foretage en tværgående undersøgelse af instrumenterne om gensidig anerkendelse med henblik på at forhindre forskelle og sikre koordinering og et korrekt samspil imellem dem; opfordrer navnlig indtrængende til, at det observeres, hvordan instrumentet anvendes i praksis i de forskellige lande, så man kan identificere den gode praksis, der fører til, at de arrestordre, der udstedes af nogle medlemsstater, opnår en høj opfyldelsesgrad, og de specifikke vanskeligheder, der opleves i de lande, hvor der ses et meget højt antal afvisninger af europæiske arrestordre;
47. konstaterer, at de problemer med sammenhængen, der er blevet påvist i forbindelse med gennemførelsen af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, skal adresseres ved hjælp af en kombination af praktiske foranstaltninger (uddannelse af aktørerne i retsvæsenet), soft law (håndbøger og henstillinger), meget målrettet lovgivning (definitionen af judiciel myndighed, ne bis in idem, grundlæggende rettigheder osv.) og som et næste trin ved hjælp af de midler, der under hensyntagen til niende runde af gensidige evalueringer skønnes nødvendige for en målrettet revision af lovgivningen (varetægtsfængsling); mener, at Kommissionen bør arbejde hen imod en fuldstændig og korrekt gennemførelse af den europæiske arrestordre i alle medlemsstater under hensyntagen til Domstolens retspraksis;
48. henstiller på mellemlang sigt til fremme af en EU-kodeks for retligt samarbejde i straffesager, der systematisk sammenstiller den eksisterende lovgivning, med henblik på at sikre retssikkerhed og sammenhæng mellem de forskellige EU-instrumenter;

Brexit

49. opfordrer Kommissionen til at fortsætte forhandlingerne med Det Forenede Kongerige med henblik på at opretholde EU-standarderne for mistænkte og tiltaltes proceduremæssige og grundlæggende rettigheder; udtrykker bekymring for, at de resultater, der er opnået i Det Forenede Kongerige siden indførelsen af den europæiske arrestordre, kan blive tabt på gulvet på dramatisk vis;

o

o o

50. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen samt til medlemsstaternes regeringer og parlamenter.